

Múltidézés nem középiskolás fokon

Nagy Erzsébet: „Nagy Imre hű maradt a forradalomhoz”

Élő történelemórának nevezhetném azt a kitűnő rendezvényt, amelynek a kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola adott otthont tegnap. A Történelmi Igazságtétel Bizottságával közös szervezésében olyan ismert személyiségeknek — **Nagy Erzsébet, Obersovszky Gyula, Eörsi István, Kopácsi Sándor** — adtak lehetőséget a bemutatkozásra, akik az 1956-os forradalom és szabadságharc ismert résztvevői voltak, s így hitelesen, személyes élményeik alapján idézték fel az akkori eseményeket.

Nagy Erzsébet, apjáról beszél

Leitner Sándor főigazgató megnyitó szavai után Horváth Gyula a TIB dél-dunántúli titkára — aki az egész program irányítója volt — kezdte a bemutatkozást. Elmondta, hogy gondolatisága abból származik, hogy ő is részt vett a forradalom és szabadságharc eseményeiben, s ezért az akkori hatalom nagyon keményen elbánt velük. Felidézte az akkori főiskolások, egyetemisták, diákok, ifjúkommunisták, fiatal kommunisták példáját, akik fellázadtak az 1956 előtti diktatúra kérékelhetetlen elnyomása ellen. Nagyon sokan meghaltak közülük a barrikádokon.

Nagy Imréről és társairól azt ajánlotta a hallgatóság figyelmébe, hogy igazi mártírok voltak. Kaposvár Nagy Imre szülővárosa, s itt olyan emberek élnek, akik vallják az ő szellemiségét, ezért szólnak itt először a hallgatókhoz az országban. Azt kérte a főiskolásoktól, hogy a hitelesség szellemében oktanak. Nagy hatással volt a résztvevőkre a Horváth Gyula peréből felolvasott részlet, s mindaz, amely miatt fél szeméremegvakult.

(Folytatás a 3. oldalon)

Múltidézés nem középiskolás fokon

Nagy Erzsébet: „Nagy Imre hű maradt a forradalomhoz”

(Folytatás az 1. oldalról)

Nagy Imre leánya, Nagy Erzsébet kitűnő, alapos áttekintést adott 1956 előzményeiről, érzékletes képet festett édesapjáról.

— A titkos tárgyaláson és kihallgatásokon hű maradt a forradalomhoz, önmagához; visszautasította az ellene felhozott vádak, megkérdőjelezte az úgynevezett „bírság” kompetenciáját. Nem engedett a szírhangoknak, sem a fenyegetéseknek, sem a családjával való zsarolásnak.

Törtetlenül és öntudatosan vállalta bajtársaival a közös sorsot — a halált. Most ott nyugszik velük együtt a 301-es parcellában, amely ma már történelmi emlékhely. Meggyőződésem, hogy édesapám öntudatos, törtetlen hazafisága szűkebb hazája, Kaposvár — és ahogy ő gyakran emlegetni szokta — Somogyország iránti mély fiúi ragaszkodásából, szeretetéből táplálkozott. Apám kezében a hatalom nem öncél volt, mint elődje Rákosi, vagy utódja Kádár esetében, hiszen a hatalmat eszközként használja, még pedig az egész ország javára. Sose feledjük el, hogy a II. világháború után ő volt az a férfi, aki Magyarország legkritikusabb korszakában: 1953-ban és 1956-ban hősiiesen vállalja hazája megmentését.

Nagy sikert aratott a jó humo-

rú, lendületes stílusáról ismert Obersovszky Gyula. 1956-ban és most is az *Igazság* című lap főszerkesztője, 1956 után halálra ítélték, s a külföldi írók (köztük magyarok) akciója mentette meg a haláltól. Felidézve a forradalom napjait, kijelentette, hogy ő október 23-án ébredt rá a küldetésére, szerepére.

Eörsi István író, költő, drámaíró a csaknem négyéves börtönélményeiről beszélt, megrendítően idézte fel barátja,

a halálra ítélt és kivégzett *Angyal István* alakját.

Az utolsó szó jogán mondta: „Ha mindazok a cselekmények, amelyekkel engem vádolnak, igazak, akkor kérem, hagyják helyben az első fokú ítéletemet, amúgy sem szeretnék rabul élni.” Ő nem kért kegyelmet, s a többiek kegyelmet kaptak, s hallatlan szégyennel tölti el őket. Akik élnek, azok a Kádár-rendszerben bizonyos kompromisszumokat kötöttek. Mindig mondták: Angyal István ezt nem csinálta volna.

Az író óvott attól, hogy 1956 belefussadon az állami ünnepek unalmába. Sokszor felháborodnak azon, ki beszél 56-ról például a tévében. Azt is kritizálta, hogy nem a forradalom Kosuth-címerét fogadta el a parlament, hanem a koronásat.

Kopácsi Sándor vezérőrnagy, Budapest 1956-os rendőrfőkapitánya a Nagy Imre perben életfogytiglani ítéletet kapott 14 évi emigráció után tért

Három „előadó”: Obersovszky Gyula, **Eörsi István**, Kopácsi Sándor

haza. Elsősorban a mártír miniszterelnökhöz fűződő mély érzelmi kapcsolatáról beszélt, föllebbentette a fátylat a kirakat-perről.

Mint mondta, ők szerencsés nemzedék, mert megérték eszméik diadalának napját, nemcsak hazájukban, hanem Közép-Kelet-Európában is.

A külpolitikai horizont sokkal kedvezőbb, mint 1956-ban. Az életfogytiglani börtön számára a rendszer ítélete volt, s egyben az elkötelezettség jelképe, amelyet sok más jelenlétével együtt 1956 ügyei iránt érez életfogytig.

A főiskola vendégei délután szűkebb körben eszmecserét folytattak a hallgatókkal és a tanárokkal. Ott fogalmazódott meg: jó lenne, ha az intézmény is segítene 1956 kaposvári eseményeinek hiteles megírásában.

Feszülten figyelő főiskolások

Lajos Géza
Fotó: Jakab Judit